

مبانی یادگیری ماشین

إييز ۱۴۰۳

استاد: دکتر حامد ملک

دانشكك مهندسى وعلوم كامپيوتر

تمرین شماره ۲

- قبل از شروع تمرین، فایل مربوط به قوانین حل و تحویل تمرینها را مطالعه کنید.
- سؤالات و مشکلات خود را درباره این تمرین میتوانید در گروه تلگرامی درس یا با طراحان این تمرین مطرح کنید.
- نوشتن گزارش کامل و تفسیر نتایج اجباری است. جزئیاتی مانند روشهای مورد استفاده، تاثیر هر روش در نتیجه نهایی و بهبود حاصل شده به همراه ارائه معیارهای ارزیابی خواسته شده در گزارش ضروری است. با هر تغییر و هر بهبود، تغییر مقادیر معیارهای ارزیابی نیز ذکر شود. ضمنا برای گزارش سؤالات عملی، نیاز به فایل دیگری نیست و در همان محیط کدزنی، در قالب بلاکهای مارکداون و نوشتار، توضیحات مورد نیاز را قرار دهید.
  - پاسخ سؤالات تئوری را در یک فایل پیدیاف فرار دهید.
- برای سؤالات عملی می توانید از کتابخانههایی نظیر numpy ،pandas برای کار با دادگان و تولید نمودارها استفاده کنید. همچنین برای تعیین معیارهای ارزیابی گفته شده، می توانید از کتابخانه ی دادگان و تولید نمودارها استفاده نمایید.
- برای دریافت دادگان سؤالات عملی، از راهنمای دریافت دادگان که در سامانه درسافزار قرار داده شده است کمک بگیرید و دادگان را به صورت دستی دانلود نکنید.
  - مهلت ارسال یاسخها: جمعه ۲ آذر ساعت ۲۳:۵۹
  - طراحان این تمرین: امیررضا افتخاری آرمان غفارنیا

سؤالات تئورى موالات تئورى

سؤال ١ (١٠ نمره)

چگونه میتوان از مدلهای دستهبندی دودویی^۲ برای مسائل دستهبندی چندگانه استفاده کرد؟ میتوانید پیادهسازیها و تفاوت مناوتهای نظری بین این استراتژیها را توضیح دهید؟ این روشها چگونه با سناریوهایی که در آن مرزهای تفاوت کلاسها به طور واضح تعریف نشدهاند (برای مثال همپوشانی دارند)، برخورد میکنند؟

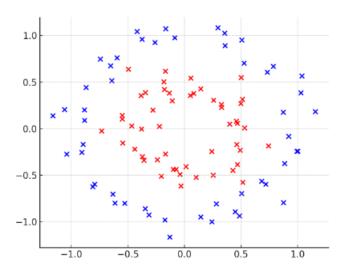
² Binary Classification

¹ PDF

³ Overlap

سؤال ۲ (٥ نمره)

دادههای زیر را در نظر بگیرید. به نظرتان می توان از الگوریتمهای طبقه بندی خطی برای طبقه بندی آنها استفاده کرد؟ اگر پاسخ مثبت است چگونگی انجام این کار را توضیح دهید و اگر پاسخ منفی است، علت را بگویید و سپس سعی کنید با اعمال تغییراتی در این نوع الگوریتمها، راهکاری برای طبقه بندی این داده ها، ارائه دهید.

سؤال ٣ (١٠ نمره)

در زمینه ی طبقه بندی خطی، توضیح دهید که چگونه انتخاب تابع خسارت[†] بر عملکرد مدل در مواجه شدن با دادههایی که برایش جدید است، تأثیر می گذارد؟ مثالهایی از توابع خسارت مختلف ارائه دهید و تأثیر آنها را بر رفتار همگرایی یک مدل طبقه بندی خطی، به ویژه در سناریوهایی شامل دادههای نویزی یا پرت توضیح دهید.

سؤال ٤ (١٠ نمره)

در زمینه رگرسیون خطی، چگونه استفاده از نگاشتهای ویژگی چندجملهای مسئله را هنگام استفاده از تکنیکهای مختلف حل مانند گرادیان نزولی و راه حل مستقیم تغییر می دهد؟ بررسی کنید که چگونه این تبدیلات ممکن است توانایی عمومی سازی مدل را تحت تاثیر قرار دهند به ویژه زمانی که بر روی مجموعه داده ها با الگوهای غیرخطی اعمال می شوند؟

⁴ Loss Function

⁵ Polynomial Feature Maps

⁶ Generalization

سؤالات عملي ٦٥ نمره

سؤال ۱ (۳۵ نمره)

با توجه به اینکه شرکت های بیمه اکثرا با مشکل تخمین و تعیین حق بیمه مناسب برای هر فرد مواجه هستند ، دقت در تعیین حق بیمه می تواند به مسائل مالی شرکت بیمه کمک زیادی کند.

در این سوال یک مجموعه داده <u>data1.csv</u> در اختیارتان قرار گرفته که مجموعه اطلاعات بیمه شدگان درمانی است. این اطلاعات شامل س<mark>ن، جنسیت، شاخص توده بدنی^۷، تعداد فرزندان، عادات سیگار کشیدن و منطقه سکونت است. همچنین در ستون آخر آن هزینههای پزشکی قرار داده شده است.</mark>

میخواهیم مدلی طراحی کنیم که به کمک این دادهها بتوان<mark>د هزینههای پزشکی ر</mark>ا پیشبینی کند و باعث شود حق بیمه هر فرد، دقیق تر مشخص شود.

الف) دادهها را به دو بخش آموزش و تست تقسیم کنید و نسبت تعداد دادههای تست به آموزش را ذکر کنید و علت این انتخاب خود را نیز بنویسید (راهنمایی: برای انتخاب درصد مناسب، از تابع خسارت استفاده کنید). سپس پیش از پیادهسازی مدل با توجه به هدف سوال، پیش پردازشهای لازم را انجام دهید. (۵ نمره)

ب) یک مدل رگرسیون خطی را به کمک مدلهای آماده موجود، پیادهسازی کنید و خطا را با معیارهای MSE ،MAE معیارها را که فکر و RMSE گزارش کنید. تحلیل کوتاهی درباره معنای هر یک از این معیارها ارائه دهید و یکی از معیارها را که فکر می کنید برای این مسئله مناسبتر باشد انتخاب کنید. (۱۵ نمره)

ج) در این قسمت، کدی پیادهسازی کنید که خط جداکننده ی رگرسیون را در مرحلههای مختلف و مقدار خطا^۸ (از معیاری که در قسمت ب انتخاب کردهاید استفاده کنید) در آن مرحله را در طی فرایند آموزش نشان دهد و رابطه ی بین تغییرات خط رگرسیون و مقدار خطا را در هر تکرار تحلیل کنید (برای مثال مقایسهای از سرعت کاهش خطا نسبت به تغییرات خط رگرسیون). (۱۰ نمره)

د) روند تغییرات وزنهای مدل خود را در طول فرایند آموزش، به صورت عددی نمایش دهید و همچنین نشان دهید که به تدریج این وزنها به یک عدد ثابت چیست؟ به تدریج این وزنها به یک عدد ثابت چیست؟ (۵ نمره)

-

⁷ Body Mass Index (BMI)

⁸ Loss Value

سؤال ۲ (۳۰ نمره)

یکی از هتلهای معروف تهران، قصد دارد تا نوشیدنیهایی با کیفیت بالا جهت سرو برای مسافران خارجی، تهیه کند. جهت تحقق این امر، اطلاعات نوشیدنیهای مختلف را به همراه امتیاز کیفیت آنها، در مجموعه دادگان data2.csv جمع آوری کرده است. همانطور که در این دادگان مشاهده می کنید، بازه ی امتیاز کیفیت هر نوشیدنی در ستون آخر، از صفر الی ده می باشد و اطلاعات هر نوشیدنی مانند اسدیتیه ثابت و فرار، اسید سیتریک و ... در باقی ستونها قرار دارند. اکنون قصد داریم مدلی طراحی کنیم تا بتواند در ازای گرفتن اطلاعات هر نوشیدنی، امتیاز کیفیت آن را برای ما تعیین کند (موارد خواسته شده در این سوال اعم از تابع خسارت، تابع فعالساز و مدل گفته شده را از پایه پیاده سازی کنید. البته همانطور که در توضیحات تمرین گفته شده، برای معیارهای ارزیابی می توانید از کتابخانه که در توضیحات تمرین گفته شده، برای معیارهای ارزیابی می توانید از کتابخانه که در توضیحات تمرین گفته شده، برای معیارهای ارزیابی می توانید از کتابخانه که در توضیحات تمرین گفته شده، برای معیارهای ارزیابی می توانید از کتابخانه که در توضیحات تمرین گفته شده، برای معیارهای ارزیابی می توانید از کتابخانه که در توضیحات تمرین گفته شده، برای معیارهای ارزیابی می توانید از کتابخانه کلید).

الف) دادهها را به دو بخش آموزش و تست تقسیم کنید و میزان نسبت هر کدام را نیز در گزارش قرار دهید. تابع خسارت را Cross-Entropy Loss در نظر بگیرید. سپس پیشپردازشهای لازم را با توجه به نوع دادهها انجام دهید. ضمنا اگر دادهی بسیار پرت و یا از دست رفته در هر یک از ستونها وجود دارد، رویکرد مناسبی برای آنها در پیش بگیرید. (۵ نمره)

ب) اکنون یک مد<mark>ل رگرسیون لجستیک خطی را</mark> پیادهسازی کنید. تابع فعالساز را نیز Softmax در نظر بگیرید. سپس به کمک دادگان تست، مدل ساخته شده ی خود را مورد ارزیابی قرار دهید. معیارهای F1-Score و به کمک دادگان تست، مدل ساخته شده ی خود را مورد ارزیابی قرار دهید. معیارهای Confusion Matrix را بررسی و در گزارش بیاورید. به نظرتان مدل شما در چه کلاسهایی ضعیف عمل خواهد کرد؟ چرا؟ (۱۵ نمره)

ج) آیا تابع Softmax توانسته است نسبت احتمال هر کدام از کلاسها را تا حد خوبی درست تعیین کند؟ به نظرتان چه تغییری میتوان در آن اعمال کرد تا نتایج بدست آمده را بهتر نمود؟ سعی کنید این تابع را در جهت بهبود نتایج، مورد تغییر قرار دهید و توضیحات تغییرات را به همراه مقایسه ی نتایج جدید بدست آمده با نتایج قبلی، در گزارش قرار دهید. (۱۰ نمره)

سالم و موفق باشید.

4

⁹ Miss